

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля Юрій БІДЗІЛЯ

« 30 » *серпня* 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛАТИНСЬКА МОВА

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітня програма	Українська мова і література. Зарубіжна література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Латинська мова» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 Середня освіта** предметної спеціальності **014.01 Середня освіта (Українська мова і література)** освітньої програми «Українська мова і література. Зарубіжна література».

Розробник: *Дацьо Оксана Григорівна*, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри романських мов та зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри романських мов та зарубіжної літератури**.

Протокол № 8 від 30 травня 2023 року

Завідувач кафедри Діана СМУЖАНИЦЯ

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 8 від 29 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
	1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання:	Лекції:	
аудиторних – 2		
самостійної роботи студента – 2	Практичні (семінарські):	
	44	12
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова» є розкрити студентам фонематичну систему, граматичну будову, основний лексичний склад латинської мови, її великий вплив на формування й становлення сучасних слов'янських мов, передовсім на їх наукову термінологію, а також забезпечити свідоме засвоєння студентами багатьох лінгвальних і екстралінгвальних (літературознавчих, історичних, філософських, суспільних і т.д.) фактів і явищ, які наявні в українській мові, і є предметом теоретичного вивчення вступу до мовознавства, загального мовознавства, вступу до літературознавства, теорії літератури, філософії, логіки, психології, історії, соціології, культури тощо.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральні компетентності (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання й характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти.

- загальні (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 3. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

- спеціальні (фахові) (ФК):

ФК 1. Здатність до формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків

- спеціальні (предметні) (ПК):

ПК 2. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Для дисципліни «Латинська мова», яка вивчається на першому курсі, за освітньою програмою (ОП) передумов нема.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітніх програм «Українська мова і література. Зарубіжна література.», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знає основні історичні етапи розвитку предметної галузі.	ПРН 1
Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.	ПРН 5
Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.	ПРН11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Латинська мова»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Аналізувати вплив латинської мови на мову, що вивчається.	ПРН 1
Знати латинську термінологію в галузі мовознавства та літературознавства.	ПРН 1
Вміти здійснювати морфологічний та синтаксичний аналіз речень.	ПРН 5
Вільно володіти лексичним матеріалом і вміти класифікувати слова за відмінами з метою постановки орфографічно правильного написання закінчень.	ПРН 5
Вміти правильно перекладати латинський текст на українську мову.	ПРН 5
Вміти правильно відображати на письмі звуки латинського алфавіту та латинізованих лінгвістичних термінів.	ПРН 5
Знати граматичний матеріал, передбачений типовою програмою.	ПРН 5
Знати латинські прислів'я в обсязі не менше 60 одиниць, які сприяють вихованню у молоді моральних цінностей.	ПРН 11
Знати уривки римських авторів, що мають історичну вартість і становлять загальнолюдську цінність та використовувати їх як дороговказ у подальшій професійній діяльності.	ПРН11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Презентації результатів виконаних завдань.

Під час навчання використовуються такі основні методи: 1) традиційні: вербальні (розповідь, пояснення, навчальна дискусія), наочні (ілюстрування, демонстрування, метод самостійного спостереження студента), практичні (практичні роботи), порівняння, узагальнення; 2) методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань; самостійна робота, виступи на практичних заняттях; індивідуальне опитування. Методи поточного контролю: усний, письмовий, практичний, самоконтроль. Контроль самостійної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань на практичних заняттях, під час індивідуальних та групових консультацій тощо.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	10	50	10	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	11	100	11	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульного контрольної оцінювання допускаються всі здобувачі. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати модульної контрольної роботи (МКР) та поточного контролю під час лабораторних занять. Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання (50 б.) і результату модульної контрольної роботи (50 б.) Максимальна оцінка – 100 балів. Модульну контрольну роботу студенти пишуть за підготовленими завданнями з варіантами однакового рівня складності. До складання модульної контрольної роботи допускаються усі студенти незалежно від результатів поточного оцінювання та наявності пропущених і невідпрацьованих практичних занять. Тривалість виконання усієї модульної контрольної роботи становить 1,5 години. Під час виконання модульної контрольної роботи користуватись будь-якими інформаційними джерелами заборонено.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий рейтинг виводиться як середнє арифметичне двох модулів. Відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою, якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Студенти, яких не влаштовує підсумкова позитивна оцінка, виставлена викладачем за результатами модульних контролів, а також ті, хто отримав оцінку "незадовільно" і при цьому не мають невідпрацьованих лабораторних занять, мають право скласти залік з дисципліни. До підсумкового (семестрового) контролю з конкретної дисципліни у виді заліку студент денної форми навчання допускається тоді, коли за результатами модульних контролів він набрав не менше 35 балів. Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається. За результатами відповіді на заліку виставляється оцінка за стобальною шкалою. Незалежно від того, чи студент складає залік у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє студенту оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на залікові, тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «зараховано» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання,

передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «зараховано» (82-89 балів, В) заслуговує здобувач, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «зараховано» (74-81 бали, С) заслуговує здобувач, який: в загальному роботу виконав, але при підсумковому контролі робить певну кількість помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «зараховано» (64-73 балів, D) заслуговує здобувач, який: знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «зараховано» (60-63 балів, E) заслуговує здобувач, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незараховано» (35-59 балів, FX) виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінку «незараховано» (0-34 балів, F) виставляється здобувачу, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. – Фонетика. Системне вивчення іменників і прикметників I-II відмін.

Тема 1. Вступ. Предмет, завдання і значення курсу. Короткий виклад історії латинської мови. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Диграфи. Буквосполучення. Довгота і короткість. Наголос.

Тема 2. Граматика. Частина мови. Іменник. Граматичні категорії іменників. Поділ іменників на відміни. I відміна іменників.

Тема 3. Іменники II відміни, чоловічий, середній рід. Сигматичне та асигматичне утворення номінатива. Genetivus subiectivus et obiectivus.

Тема 4. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Прикметники I-II відмін. Присвійні займенники. Займенникові прикметники. Вказівні займенники is, ille, iste, ipse. Особові та зворотний займенники. Прийменник. Вживання прийменників з орудним та знахідним відмінками. Післяйменники з родовим відмінком. Префікси. Словотвір шляхом словоскладання.

Змістовий модуль 2. Системне вивчення дієслова. Часи системи недоконаного виду.

Тема 5. Дієслово, його граматичні категорії і синтаксична роль. Основні форми і основи правильних дієслів. Поділ дієслів на чотири дієвідміни. Наказовий спосіб теперішнього часу активного стану. Вираження заперечення. Синтаксичні функції інфінітива.

Тема 6. Утворення теперішнього часу дійсного способу активного стану. Головні та другорядні члени речення. Порядок слів у простому поширеному реченні. Утворення теперішнього часу дійсного способу пасивного стану. Неозначена форма дієслова теперішнього часу пасивного стану. Активна і пасивна конструкції.

Тема 7. Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Віддієслівне творення за допомогою префіксів. Дієслова складені з sum.

Змістовий модуль 3. Системне вивчення іменників III, IV, V відмін та прикметників III відміни.

Тема 8. Іменники III відміни. Знаходження основи, типи. Приголосний тип іменників III відміни. Голосний тип іменників III відміни. Мішаний тип іменників III відміни. Винятки іменників III відміни. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни та іменників запозичених з грецької мови.

Тема 9. Прикметники III відміни. Узгодження з іменниками I, II, III відміни. Дієприкметники теперішнього часу активного стану.

Тема 10. Іменники IV відміни. Винятки. Іменники V відміни. Винятки.

Проведення модульного зрізу № 1. Письмова контрольна робота ґрунтуються на граматичному та лексичному матеріалі, що вивчався протягом модуля.

Модуль 2.

Змістовий модуль 4. Системне вивчення дієслова. Часи системи доконаного виду.

Тема 1. Система перфекта. Неозначена форма дієслова минулого часу доконаного виду активного стану. Види основ перфекта. Минулий час доконаного виду дійсного способу активного стану. Минулий час доконаного виду дійсного способу дієслова sum, fui, esse.

Тема 2. Давноминулий час дійсного способу активного стану. Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану.

Тема 3. Дієприкметник минулого часу доконаного виду пасивного стану. Неозначена форма дієслова минулого часу доконаного виду пасивного стану. Утворення часів системи перфекта в пасивному стані.

Змістовий модуль 5. Ступені порівняння прикметників. Прислівники.

Тема 4. Ступені порівняння прикметників. Вживання відмінків при ступенях порівняння.

Тема 5. Суплетивні ступені порівняння прикметників. Описовий спосіб. Неповні ступені.

Тема 6. Прислівники. Ступені порівняння прислівників.

Змістовий модуль 6. Системне вивчення займенників та числівників.

Тема 7. Займенники. Вказівні займенники. Відносний займенник. Питальні займенники.

Тема 8. Займенники: неозначені, заперечні, співвідносні.

Тема 9. Числівники. Кількісні числівники, їх відмінювання і узгодження з іменниками. Римські цифри.

Тема 10. Порядкові числівники. Розділові та прислівникові числівники. Гімн студентів "Gaudeamus".

Проведення модульного зрізу № 2. Письмова контрольна робота ґрунтуються на граматичному та лексичному матеріалі, що вивчався протягом модуля.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі					
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота		самостійна робота	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр												
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. – Фонетика.												
Системне вивчення іменників і прикметників I-II відмін.												
Тема 1.	4			2		2	5			2		3
Тема 2.	5			3		2	6			2		4
Тема 3.	4			2		2	3					3
Тема 4.	5			2		3	4					4
Змістовий модуль 2. Системне вивчення дієслова. Часи системи недоконаного виду.												
Тема 5.	4			2		2	4			2		4
Тема 6.	4			2		2	4					4
Тема 7.	5			2		3	4					4
Змістовий модуль 3. Системне вивчення іменників III, IV, V відмін та прикметників III відміни.												
Тема 8.	5			2		3	6			2		4
Тема 9.	4			2		2	4					4
Тема 10.	5			3		2	4					4
Мод. контр. роб.												
Разом за модуль	45			22		23	46			8		38
Модуль 2												
Змістовий модуль 4. Системне вивчення дієслова. Часи системи доконаного виду.												
Тема 1.	5			2		3	6			2		4
Тема 2.	4			2		2	4					4
Тема 3.	5			2		3	4					4
Змістовий модуль 5. Ступені порівняння прикметників. Прислівники.												
Тема 4.	4			2		2	6			2		4

Тема 5.	5			3		2	4					4
Тема 6.	4			2		2	4					4
Змістовий модуль 6. Системне вивчення займенників та числівників.												
Тема 7	4			2		2	4					4
Тема 8	4			2		2	4					4
Тема 9	5			2		3	4					4
Тема 10	5			3		2	4					4
Мод. контр. Робота												
Разом за модуль	45			22		23	44			4		40
Разом за семестр	90			44		46	90			12		78

6.3. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вступ. Предмет, завдання і значення курсу. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Диграфи. Буквосполучення. Довгота і короткість. Наголос.	2	2
2	Граматика. Частина мови. Іменник. Граматичні категорії іменників. Поділ іменників на відміни. I відміна іменників.	2	2
3	Іменники II відміни, чоловічий, середній рід. Сигматичне та асигматичне утворення номінатива.	2	
4	Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Прикметники I-II відмін. Присвійні займенники. Особові займенники. Зворотний займенник. Префікси. Словотвір шляхом словоскладання.	2	
5	Дієслово, його граматичні категорії і синтаксична роль. Основні форми і основи правильних дієслів. Поділ дієслів на чотири дієвідміни. Наказовий спосіб теперішнього часу активного стану.	3	2
6	Утворення теперішнього часу дійсного способу активного стану. Утворення теперішнього часу дійсного способу пасивного стану. Неозначена форма дієслова теперішнього часу пасивного стану.	2	
7	Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Віддієслівне творення за допомогою префіксів. Дієслова складені з sum.	2	
8	Іменники III відміни. Знаходження основи, типи. Приголосний тип іменників III відміни. Голосний тип іменників III відміни. Мішаний тип іменників III відміни. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни.	2	2
9	Прикметники III відміни. Узгодження з іменниками I, II, III відміни. Дієприкметники теперішнього часу активного стану.	2	
10	Іменники IV відміни. Іменники V відміни.	3	
11	Модульна контрольна робота		
12	Система перфекта. Неозначена форма дієслова минулого часу доконаного виду активного стану. Минулий час доконаного виду дійсного способу активного стану.	2	2

13	Давноминулий час дійсного способу активного стану. Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану.	2	
14	Дієприкметник минулого часу доконаного виду пасивного стану. Неозначена форма дієслова минулого часу доконаного виду пасивного стану.	2	
15	Ступені порівняння прикметників. Вищий та найвищий ступені.	2	2
16	Неправильні ступені порівняння прикметників. Суплетивні ступені порівняння прикметників.	3	
17	Прислівники. Самостійні та похідні. Ступені порівняння прислівників.	2	
18	Займенники. Вказівні займенники. Відносний займенник.	2	
19	Неозначені займенники.	2	
20	Числівники. Кількісні числівники.	2	
21	Порядкові числівники.	3	
22	Модульна контрольна робота		
Разом		44	12

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Короткий виклад історії латинської мови. Вживання великої букви.	2	3
2	I відміна іменників. Відмінювання іменників запозичених з грецької мови.	2	4
3	Іменники II відміни. Винятки. Genetivus subiectivus et obiectivus.	2	3
4	Особливості прикметників I-II відмін. Займенникові прикметники. Вказівні займенники is, ille, iste, ipse. Прийменник. Вживання прийменників з орудним та знахідним відмінками. Післяйменники з родовим відмінком.	3	4
5	Дієслово. Вираження заперечення. Синтаксичні функції інфінітива.	2	4
6	Головні та другорядні члени речення. Порядок слів у простому поширеному реченні. Орудний знаряддя та орудний діючої особи.	2	4
7	Віддієслівне творення за допомогою префіксів. Дієслова складені з sum. Минулий час недоконаного виду дійсного способу та майбутній час недоконаного виду дійсного способу дієслова sum, fui, esse.	3	4
8	Винятки іменників III відміни. Особливості відмінювання іменників запозичених з грецької мови.	3	4
9	Дієприкметник теперішнього часу активного стану.	2	4
10	Винятки іменників IV відміни. Винятки іменників V відміни.	2	4
11	Види основ перфекта. Минулий час доконаного виду дійсного способу дієслова sum, fui, esse.	3	4
12	Давноминулий час дійсного способу дієслова sum, fui, esse. Майбутній час доконаного виду дійсного способу дієслова sum, fui, esse.	2	4
13	Утворення часів системи перфекта в пасивному стані.	3	4
14	Ablativus comparationis. Genetivus partitivus.	2	4

15	Описовий спосіб утворення ступенів порівняння прикметників. Неповні ступені порівняння прикметників.	2	4
16	Прислівники. Суплетивні ступені порівняння прислівників.	2	4
17	Питальні займенники.	2	4
18	Займенники: заперечні, співвідносні.	2	4
19	Відмінювання кількісних числівників та узгодження з іменниками. Римські цифри.	3	4
20	Розділові та прислівникові числівники. Гімн студентів "Gaudeamus".	2	4
Разом		46	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Технічні засоби: мультимедійний проектор, інтерактивна дошка.
2. Обладнання: комп'ютер.
3. Програмне забезпечення: засоби електронного навчання: додатки «Google», електронна пошта (<http://gmail.com> і ін.) на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Навчально-методичні розробки з курсу «Латинська мова». Морфологія. Частина I. Уклад. доц. Е. В. Швед., ст.викл. О.М.Яцків, ст.викл. О.Г.Дацьо. Ужгород: ФОП Ященко Є.В., 2022. 45с.
2. Хрестоматія з курсу "Латинська мова": Навчальні тексти до основних розділів граматики (для студентів гуманітарних факультетів, коледжів, гімназій та ліцеїв). Уклад. доц. Е. В. Швед., ст.викл. О.М.Яцків, ст.викл. О.Г.Дацьо. Ужгород: УжНУ, 2019. 50 с.
3. Мисловська Л.В., Пилипів О. Г. Латинська мова. Підручник для вищих навчальних закладів. Львів, 2019.
4. Яцків О.М. Фонетика латинської мови. Методичні розробки для студентів гуманітарних факультетів. О. М. Яцків. Ужгород: УжНУ, 2018. 22 с.
5. Латинська мова. Синтаксис: збірник тестових завдань. Е.В. Швед, О.Г. Дацьо, О.М. Яцків. Ужгород: УжНУ, 2018. 23 с.
6. Латинська мова. Морфологія: збірник тестових завдань. Е.В. Швед, О.Г. Дацьо, О.М. Яцків. Ужгород: УжНУ, 2017. 48 с.

Допоміжна література

1. Ухаль М.М. Латинська мова: підручник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. 320 с.
2. Дяків О. Ю., Петришин М. Й. *Lingua Latina*: Для студентів гуманітарних факультетів. Івано-Франківськ: Гостинець, 2006. 228 с.
3. Звонська Л. Л., Шовковий В. М. Латинська мова: Для студентів гуманітарних спеціальностей, філософів, істориків, теологів. Київ: "Знання", 2006. 711 с.
4. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. Латинська мова. Київ: Вища школа, 1990. 248 с.
5. Литвинов В.Д., Латинсько-український словник. Київ, 1998. 712 с.
6. Цимбалюк Ю.В. Латинські прислів'я і приказки. Київ, 1990. 436 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Вебсайт ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Електронні версії підручників. URL: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/>.
2. Вебсайт МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.

3. Сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ». URL: <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/login/index.php>.
4. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua>.

Додаток 2

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)